

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

De Lege Externa

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 80376800

20 An lex pœnalis sub disiunctione lata, habeat vim obligandi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39888

QVAESTIO XX.

An Lex pœnalis sub distinctione lata, habeat vim obligandi.

CASVS.

CV M quidam Episcopus, in Clericos arma gestantes sententiam suspensionis tulisset, ab officio, vel beneficio; duo ex Clericis illius Diœcesis, arma noctu sæpius gestarunt. Quæritur; Vtrum in pœnam suspensionis inciderint.

SVMMARIVM.

- 3 *Cur lex pœnalis sub distinctione lata, videatur inefficax.*
- 7 *Verba legis, sunt operatiua, sicut forma Sacramentorum.*
- 8 *Cur videatur efficax.*
- 11 *Quomodo pœnam determinet.*
- 12 *Est efficax in ordine ad effectum obligandi ad alterutram pœnam eligendam.*
- 13 *In ordine ad hunc effectum, est sufficienter determinata.*
- 14 *In ordine ad ipsam pœnam, est inefficax.*
- 15 *Non habet determinationem sufficientem.*
- 16 *Sicut illam non haberet similis sententia Iudicis.*
- 17 *Votum, preceptum, & lex, obligare possunt ad pœnam eligendam.*
- 18 *Verba censura, Sacramentorum formis sunt magis similia, quam legi.*

RATIONES DVBITANDI.

- 2 **A**D Legis pœnalis obligationem, pertinet etiam modus, quo lex fertur; an scilicet, quando fertur sub distinctione, habeat vim obligandi.
- 3 Ratio dubitandi, est primò; Quia Si quis diceret; *Gestans arma noctu, incidat in aliquam suspensionem*; Hæc suspensio esset nulla, & inefficax; esset enim incerta, &

indeterminata; sed dicere; *Incidat in suspensionem ab officio, vel beneficio*; est æquiualeter dicere; *Incidat in aliquam suspensionem*; tamenim habet aliquid incertum, & indeterminatum pro obiecto, hæc sententia, quam illa; Ergo, sicut illa est nulla, ita erit nulla, & inefficax hæc posterior.

Secundò; Quia, si quis diceret; *Ex-4 communico Petrum, vel Paulum*; neutrum excommunicaret, quia non esset maior ratio, cur excommunicaret vnum, quàm alium; Sed etiam non est maior ratio, cur incurrat suspensionem potius à beneficio, quam ab officio. Ergo neutram incurrit.

Tertio; Quia, si Episcopus diceret; *Ge-5 stans arma noctu, sit suspensus ab officio, & beneficio*; hæc sententia esset efficax, & Clericus vtramque incurreret. Ergo, si dicat; *Sit suspensus ab officio, vel beneficio*; Clericus neutram incurreret; sicut enim prima est determinata, ita secunda est indeterminata, & incerta.

Quartò; Quia, si quis habeat intentionem consecrandi hanc, vel illam hostiam; baptizandi hunc vel illum hominem; contrahendi cum hac vel illa muliere, &c. nihil efficit, & Sacramenta ista sunt nulla. Ergo eodem modo, si Episcopus dicat;

Suspen-

Suspendo ab officio, vel beneficio; nihil faciet, sed sententia erit nulla; non minus enim sententia suspensionis facere debet suum effectum significando, quam Sacramenta. Ergo sicut Sacramenta significare debent effectum suum determinatè, & in indiuiduo, ita illum significare debent verba sententiar.

7 Quintò denique; Quia, Verba sententiar, non minus sunt operatiua, & efficacia, quam verba, siue formæ Sacramentorum. Sicut ergò à parte rei nihil potest fieri nisi determinatè, & in indiuiduo, ita verba facere non possunt, nisi aliquid determinatum in indiuiduo. Cum autem non faciant nisi id, quod significant, sequitur, quod illud etiam significare debeant determinatè, & in indiuiduo. Cum ergo sententia suspensionis ab officio, vel beneficio, nullam suspensionem in particulari determinet, sequitur, quod nullam efficiat, ideoque quod sit nulla.

8 Ex alia verò parte; hæc sententia sic sub disiunctione prolata, videtur esse valida. Primò; Quia aliar similes sententiar, latæ sub disiunctione, sunt validæ; si enim Iudex Reum condemnet, vel ad exilium, vel ad solutionem centum aureorum; hæc sententia est valida. Similiter potest Confessarius imponere Pœnitenti pœnitentiam, vel ieiunandi, vel rosarium recitandi: & Pontifex concedere Indulgentiam, vel ieiunanti tali die, vel officium recitanti. Ergo eodem modo, valida erit sententia, suspendens ab officio, vel beneficio; hæc enim non minus fertur per modum sententiar, quam alia sententia, quæ fertur à Iudice contra Reum; Si ergo illa est valida, cur hæc etiam valida non erit?

Secundò; Quia sententia ista habet rationem legis, & præcepti, Lex autem, & præceptum, est validum, & efficax, etiam si obliget sub disiunctione. Cur enim Episcopus, per præceptum obligare non potest, vel ad ieiunium, vel ad rosarium, cum ad hoc possit se quis per votum obligare, & votum habeat rationem legis priuatæ?

Tertiò; Quia, licet sententia suspensio- nis sic sub disiunctione prolata, non significet determinatè vnã suspensionem in indiuiduo, significat tamen vnã ex illis, relinquendo in arbitrio Rei, vt, quam voluerit, eligat; Hoc autem sufficere videtur, vt sententia sit valida, sicut sufficit in alijs similibus Iudicum sententijs; vt cum quis condemnatur, vel ad exilium, vel ad tantæ pecuniæ solutionem.

Quartò; Quia, licet hæc sententia, suspensionem in particulari non determinet immediatè, illam tamen determinare videtur mediatè, & virtualiter, quatenus obligat Reum ad illam eligendam, ac determinandam. Hoc autem sufficere videtur, vt sit efficax & valida; sicut enim Votum conditionatum, quo quis se obligaret ad ingressum religionis, si Pater consentiret, esset virtualiter absolutum, si Vouens simul se obligaret ad procurandum consensum Patris; ita, cum hæc sententia obliget Reum ad vnã ex duabus illis suspensionibus eligendam, ac determinandam, censetur per hoc talem suspensionem virtualiter determinare; sicque esse determinata, quantum satis est, vt sit efficax, & valida.

RESOLVTIO I.

Respondendum videtur primò; Sententiam suspensionis sic sub disiunctione prolata, fuisse validam in ordine ad
Cle-

Clericos obligandos ad alterutram ex illis suspensionibus eligendam. *Suar. disp. 3. sect. 2. num. 12. Filiuc. tr. 11. cap. 3. quest. 5. num. 58. contra Vgolin. tab. 1. cap. 20. §. 3. num. 4. Nauarr. cap. 27. num. 161. Henric. lib. 13. cap. 32. num. 4. Sayrus lib. 4. cap. 27. num. 3. & alij apud istos.*

- 13 Probatur, Tum quia, non est ratio, cur sententia Iudicis, sicut obligare potest Reum ad pœnam subeundam, ita illum obligare non possit ad alterutram eligendam. Tum quia hæc sententia in ordine ad obligationem, est sufficienter determinata; illam enim significat determinatè, & in indiuiduo; Ergo illam etiam immediatè potest efficere. Tum denique, quia pœnitentia sic imposita Pœnitenti à Confessario sub disiunctione, verè obligat Pœnitentem ad alterutram partem eligendam; neque vlla ratio afferri potest, cur non obliget, cum obligatio sit proprietas, & effectus consequens ad legem, præceptum, ac sententiam.

RESOLVTIO II.

- 14 **R**espondetur secundò; In ordine ad effectum suspensionis, fuisse inualidam. Ita *Nauarr. cap. 27. num. 161. Henric. lib. 13. cap. 32. num. 4. Vgolinus tab. 1. cap. 20. §. 3. num. 4. Sayrus lib. 4. cap. 7. num. 3. & alij apud istos.*

- 15 Probatur. Tum quia non habet ex se determinationem sufficientem ad ponendam suspensionem v. g. ab officio, sed ad hoc requiritur electio ipsius Rei. Ergo non est ex se efficax, & operatiua illius

suspensionis. Tum quia, si Reus neutram velit eligere, peccabit quidem contra obligationem, quam habet alterutram eligendi; sed tamen in neutram incidet, cum non sit maior ratio cur incidat in vnam potius, quam in aliam. Ergo sententia illa, licet habeat determinationem, & efficaciam sufficientem in ordine ad obligandum; non habet tamen ex se determinationem, nec efficaciam sufficientem in ordine ad terminum talis obligationis; Hic enim, est aliquid ex se incertum, ac indeterminatum, & per Rei electionem determinabile.

Tum denique; Quia, si Iudex simili¹⁶ sententia Reum condemnet, vel ad exilium, vel ad triremes, & Reus neutram pœnam velit eligere, necessaria est noua sententia determinatè condemnans ad exilium potius, quam ad triremes; alioqui Reus, ex vi primæ sententiæ, neutram subibit. Ergo eodem modo, ex vi istius sententiæ, Clerici, si neutram velint eligere, nullam suspensionem incurrunt, sed necessaria erit alia sententia illos determinatè suspendens à beneficio: signum ergo est, primam, ex se, non fuisse sufficienter determinatam; ex hac enim incertitudine, ac indeterminatione oritur eius inefficacia.

COROLLARIA.

Colligitur ex dictis primò; Vo-¹⁷ tum, Legem, ac præceptum, esse quidem efficacia, & operatiua in ordine
ad

ad obligationem, & illam ponere, quia illam semper determinatè significant, non verò in ordine ad ponendum terminum ipsius obligationis, quando hic, non est aliquid certum, & determinatum, sed sub disiunctione præceptum, quia hunc terminum non significant determinatè; Verba autem, non efficiunt nisi significando.

18. Secundò; Verba censuræ, in ordine ad efficiendam censuram, quam significant, comparari potius formis Sacramen-

torum, quæ ponunt effectum, quem significant, & illum significando; quam Legi, quæ est effectiva solum obligationis. Unde, sicut ad hoc, ut formæ Sacramentorum sint validæ, operatiuæ, ac efficaciæ, necessariò requiritur, ut tam materiam, quam Personam, ac reliquas circumstantias determinatè significant; ita ut censura sit efficax, ac valida, necessariò requiritur, ut censuram quam infert, in individuo, & determinatè significet.

QVAESTIO XXI.

Ad quos Lex pœnalis se extendat.

CASVS.

1. **V**IR quidam, Latinæ linguæ omninò ignarus, librum quendam Hæretici, Latinâ linguâ conscriptum, plures hæreses continentem, ac de Religione tractantem, ad longum legit. Quæritur; an in Excommunicationem Bullæ Cœnæ inciderit.

SUMMARIUM.

2 Legens librum hæreticum, quamvis non intelligat, excommunicationem videtur incurrere. 3 Vere legit, sicut indoctus vere recitat Officium B. Virginis. 4 Characteres oculis percurrit. 5 In ea lectione, cessat finis legis in particulari. 6 Lex, omnem lectionem prohibet. 7 Ordinatur ad vitandum periculum hæresis. 9 Lex ultra verborum proprietatem extendenda non est. 10 Quid sit, finem legis cessare; quid sub fine legis non comprehendit.	11 Legens, & non intelligens, excommunicationem non incurrit. 12 Finis legis, hunc non comprehendit. 13 Legere tantum materialiter, nullum secum periculum affert. 14 Sicut operarios adire die festo. 15 Non intelligens, proprie non dicitur legere. 16 Characteres percurrere, non est legere modo humano. 18 Finis huius legis, est, vitare periculum peruersionis. 19 Lex etiam fauorabilis, non extenditur ad casus, sub eius fine non comprehensos. 20 Legens partem libri, in qua non est hæresis, vere legit, & modo humano.

R. P. Beati Lib. II.

Q

21 Hanc